

Dědictví
zaniklých
krajín

CHARLES UNIVERSITY
Faculty of science

„Dědictví zaniklých krajín: identifikace, rekonstrukce a zpřístupnění“

Pavel Chromý, Lucie Kupková, Ivan Bičík, Zdeněk Lipský,
Zdeněk Boudný, Lukáš Brůha, Tomáš Burda, Miroslav Čábelka,
Lucie Červená, Tomáš Chuman, Tomáš Janík, Vít Jančák,
Jakub Jelen, Zdeněk Kučera, Markéta Potůčková, Dušan Romportl,
Martina Tůmová, Miroslav Šifta, Eva Štefanová, Jaroslav Vojta

Dědictví
zaniklých
krajín

CHARLES UNIVERSITY
Faculty of science

„Dědictví zaniklých krajín:
identifikace, rekonstrukce a zpřístupnění“

Projekt je podpořen z programu NAKI II MK ČR

Číslo projektu: DG18P02OVV008

Hlavní řešitel: doc. RNDr. Pavel Chromý, Ph.D.

Období řešení: 2018 - 2022

Cíle projektu

Identifikovat, dokumentovat, rekonstruovat a zpřístupnit dědictví krajín zaniklých v období dynamických proměn společnosti od konce 18. století, konkrétně pak:

- 1) s využitím historických pramenů a moderních technologií identifikovat, dokumentovat, rekonstruovat kulturní dědictví a hodnoty odlišných typů krajín;
- 2) na příkladu zaniklých krajín prezentovat rozmanitost dědictví kulturní krajiny a přispět k vytvoření podmínek pro jeho systematickou záchranu, prezentaci a využití odbornou i laickou veřejností a příslušnými institucemi například v oblasti ochrany krajiny či územního rozvoje.

„Dědictví zaniklých krajín: identifikace, rekonstrukce a zpřístupnění“

Využití široké škály historických i současných dat (např. mapy stabilního katastru, historická a současná ortofota, staré fotografie, aktuální fotografie, statistické zdroje, data z terénu, databáze o vývoji využití půdy a další materiály)

Rozmanité přístupy několika geografických oborů (propojení fyzické geografie a krajinné ekologie, sociální, historické geografie a geoinformatiky)

Analyzováno **40 modelových území** silně transformované krajiny, jejichž kontinuita a paměť byly často i několikrát v průběhu posledních dvou století narušeny... 9 typů vývoje krajiny (stanoveny expertně pro účely projektu)

Typ vývoje krajiny

- Krajina postmontánní
- Krajina postindustriální
- Přeměnná krajina intenzivního zemědělství
- Zaniklá krajina extenzivního a/zejména horského zemědělství
- Přeměnná městská a příměstská krajina
- Zatopená kulturní krajina říčních údolí
- Zaniklá krajina bývalých rybníčních soustav
- Zaniklá feudální (šlechtická) komponovaná krajina
- Krajina militární a postmilitární

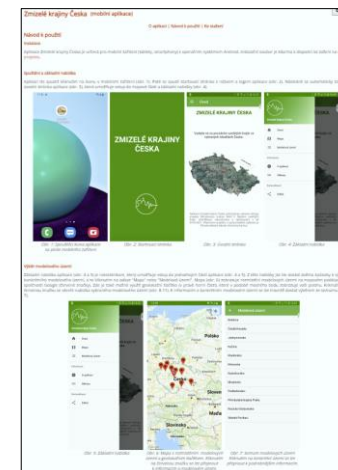
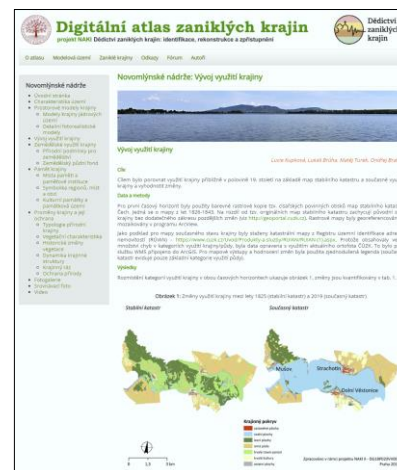
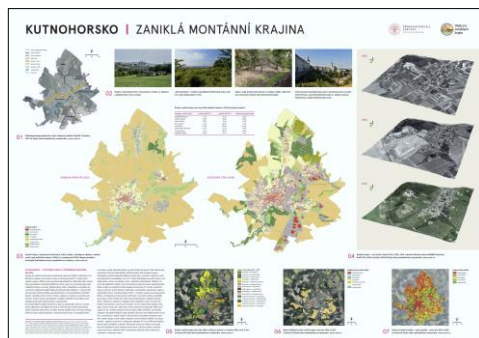
„Dědictví zaniklých krajín: identifikace, rekonstrukce a zpřístupnění“

Výstupy projektu

Veškeré výstupy/výsledky našeho projektu, jsou zpřístupněny prostřednictvím webového informačního systému (www.zaniklekrajiny.cz).

K hlavním výstupům patří:

- Digitální atlas zaniklých krajín – jednotlivé týmy představí v odpolední části konference výstupy, které tvořily pro digitální atlas
- Specializované mapy s odborným obsahem
- Výstava, která byla uspořádaná v roce 2020 a katalog k výstavě
- Mobilní aplikace Zmizelé krajiny Česka
- Publikační výstupy

„Dědictví zaniklých krajín: identifikace, rekonstrukce a zpřístupnění“

Publikační výstupy projektu

2021

- Jančák, V., Kupková, L., Chromý, P. (2021): *Land Use/Cover Changes in Selected Regions in the World Volume XVI*, IGU Commission on LUCC, Charles University in Prague, Volume XVI., 133 p., ISBN 978-4-907651-17-6.
- Burda, T. (2021): *Proměny železnice a krajiny na území Česka*. Geografické rozhledy, 31(2), 10–13.
- Hejda, T., Kupková, L. (2021): *Změny ve využití krajiny alpského bezlesí Krkonoš a Hrubého Jeseníku: shrnutí současného stavu poznání a porovnání historického vývoje*. Geografie, 126, 3, 289–317. <https://doi.org/10.37040/geografie2021126030289>
- Janík, T., Kupková, L. (2021) *Heritage, change and consequences for recreation: Landscape development in Czechia during the last 200 years*. In: FIALOVÁ, Jitka. *Public recreation and landscape protection – with sense hand in hand! Conference proceedings*. 1 vyd. ASTRON print, s.r.o., Praha, Czechia: Mendelova univerzita v Brně, 2021, s. 241–244. ISBN 978-80-7509-780-4. ISSN 2336-632X.

2020

- Jelen, J., Čábelka, M. (2020). *Reflection of mining in mining and post-mining landscapes using cartographic sources*. AUC Geographica. <https://doi.org/10.14712/23361980.2020.23>.
- Jelen, J., Karásková, J. (2020): *Přeshraniční region Krušnohoří již rok na seznamu UNESCO*. Geografické rozhledy, 30(2), 38–41.
- Kupková, L., Bičík, I., eds. (2020): *Dědictví zmizelých krajín Česka. Kritický katalog výstavy*. P3K, 87 s.

2019

- Kupková, L., Bičík, I., Chromý, P. (2019): *Land Use/Cover Changes in Selected Regions in the World Volume XIV*, IGU Commission on LUCC, Charles University in Prague, Volume XIV., 133 p., ISBN 978-4-907651-15-2.
- Kupková, L., Polák, M., Lipský, Z. (2019): *Zmizelá krajina horského zemědělství na Šumavě*. Geografické rozhledy, 29(2), 38–41.
- Šantrůčková, M., Kučera, Z., Chromý, P. (2018): *Kulturní krajiny periferií: jejich ochrana a regionální distribuce v Česku*. 52, 4, p. 228 – 232. Ústav krajinné ekologie SAV.
- Lipský, Z., Kupková, L., Chromý, P., Kučera, Z., Čábelka, M., Jančák, V., Bičík, I., Chuman, T., Romportl, D. (2019): *Zaniklé krajiny Česka. Stav řešení projektu NAKI*. Článek ve sborníku z konference *Venkovská krajina*.

2018

- Kupková, L., Lipský, Z., Boudný Z. (2018): *Proměny krajiny Kutnohorska v obrazech*. Geografické rozhledy, 28(2), 8–11.

„Dědictví zaniklých krajín: identifikace, rekonstrukce a zpřístupnění“

Co nás ještě čeká...

- 4 specializované mapy s odborným obsahem – syntetické mapy zaniklých krajín Česka shrnující výstupy analýz pracovních skupin
- webový informační systém - portál zaniklekrajiny.cz – finální verze
- Digitální atlas zaniklých krajín Česka pro všechna modelová území – finální verze
- Souhrnné video o zaniklých krajínách v Česku
- odborná kniha - Monografie Zaniklé krajiny Česka
- Software - Interaktivní mapová aplikace

- Uspořádání výstavy Zaniklé krajiny Česka II + katalog výstavy

- **Uspořádání konference Zaniklé krajiny Česka 😊**

Dědictví
zaniklých
krajín

Mezinárodní konference projektu MK ČR
NAKI II DG18P02OVV008

Dědictví zaniklých krajín: identifikace, rekonstrukce, zpřístupnění

Místo konání: Přírodovědecká fakulta UK, Albertov 6, Praha 2, posluchárna Velká geologická

Termín: 17. května 2022, 9:30 – 17:00 hod.

Jazyk konference: čeština, blok od 15:30 do 16:30 angličtina

PROGRAM KONFERENCE

- 9:30 – 9:45 Zahájení konference, úvodní představení projektu „Dědictví zaniklých krajín: identifikace, rekonstrukce a zpřístupnění“
- 9:45 – 10:45 Zvané přednášky a diskuse k nim
„Dynamika krajiny vyplývající ze starých map“ - Mgr. Petr Mackovčín, Ph.D.
(Univerzita Palackého v Olomouci, Přírodovědecká fakulta, katedra geografie)
„Identifikace historických krajinných struktur a možnosti jejich ochrany“ -
RNDr. et PhDr. Markéta Šantrůčková, Ph.D. (VÚ Silva Taroucy pro krajinu a okrasné
zahradnictví)
- 10:45 – 11:10 Přestávka – káva a diskuse u posterů
- 11:10 – 11:20 Proměny historické krajiny Vltavy (informace o projektu)
- 11:20 – 12:00 Krátké prezentace posterů
- 12:00 – 12:30 Vernisáž výstavy „Dědictví zmizelých krajín Česka II“
- 12:30 – 13:30 Oběd a diskuse u posterů
- 13:30 – 15:00 Představení výsledků řešení projektu, diskuse o závěrečné monografii a dalším
směřování výzkumu historických krajín
- 15:00 – 15:30 Přestávka – káva
- 15:30 – 16:30 Přednáška zahraničního hosta v AJ (on-line) a diskuse:
Johannes Hans Renes (Faculty of Geosciences Utrecht University a Faculty of Arts VU
University Amsterdam): *Heritage of European agricultural landscapes*
- 16:30 – 17:00 Závěrečná diskuse

Dědictví
zaniklých
krajín

CHARLES UNIVERSITY
Faculty of science

Přejeme příjemné prožití
konference a vernisáže!